

Sammanfattning

I betänkandet behandlas motionsyrkanden om bl.a. biblioteks- och litteraturfrågor, informationsteknik och svenska språket. Motionerna väcktes under allmänna motionstiden hösten 1998.

Förslag som syftar dels till att upphäva, dels till att ändra bibliotekslagen avstyrks. Likaledes avstyrks förslag på informationsteknikens område. Med hänvisning bl.a. till den kommunala självstyrelsen avstyrker utskottet ett yrkande som syftar till att regeringen skall lägga fram förslag om hur samarbetet mellan de lokala bokhandlarna, skolan och folkbiblioteken skall stimuleras. Även en begäran som syftar dels till en komplettering av det statliga distributionsstödet av utgivningsstödd litteratur, dels till en jämförelse mellan effekterna av distributionsstödet och en eventuellt sänkt bokmoms avstyrks. Förslag att stödja utgivningen av Min första bibel på sydsamiska avstyrks, liksom förslag som syftar till att tidningen Samefolket skall få presstöd och att reglerna för kulturtidskriftsstödet skall ändras så att tidskrifter på samiska, finska och romani chib särskilt beaktas när bidrag beviljas.

Utskottet, som ser en risk för en språkutarmning hos vissa delar av befolkningen, tillstyrker ett motionsförslag som innebär att en parlamentarisk språkutredning skall tillsättas. Utredningen bör få i uppgift att med utgångspunkt bl.a. i ett förslag från Svenska språknämnden föreslå ett handlingsprogram som dels syftar till att främja svenska språket, dels syftar till att alla i Sverige – oavsett språklig och social bakgrund – utifrån sina förutsättningar skall ges likvärdiga möjligheter att tillägna sig svenska språket. Utskottet anser att de nationella kulturpolitiska målen bör utgöra en plattform för kommitténs arbete men att den i övrigt skall arbeta förutsättningslöst.

Till betänkandet har fogats fem reservationer och tre särskilda yttranden.

Motionerna

1998/99:Kr238 av Elver Jonsson (fp) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om behovet av ett säkrat kulturutbud särskilt för barn och ungdom i språkliga minoritetsgrupper och att projektet Min första bibel på sydsamiska kan förverkligas.

1998/99:Kr254 av Lennart Kollmats och Kenth Skårvik (fp) vari yrkas

6. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om avskaffandet av bibliotekslagen,

1998/99:Kr256 av Elisabeth Fleetwood m.fl. (m) vari yrkas

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att den tekniska utvecklingen kommer att innebära nya möjligheter för kultur och medier,

1998/99:Kr274 av Birger Schlaug m.fl. (mp) vari yrkas

31. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om en skärpning av bibliotekslagen så att avgiftsfria lån helt kan garanteras,

1998/99:Kr275 av Gudrun Schyman m.fl. (v) vari yrkas

18. att riksdagen i enlighet med vad i motionen anförts uppdrar åt regeringen att snarast återkomma med förslag till kvalitetssäkring av folkbiblioteken enligt betänkande 1996/97:KrU1,

19. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att det svenska och nordiska biblioteks nätverket bör utvidgas till ett europeiskt nätverk för kunskapsinhämtning,

20. att riksdagen i enlighet med vad i motionen anförts ger regeringen i uppdrag att inför budgetåret 2000 återkomma med förslag om hur stödet för litteraturen skall utformas med invägande av förslagen om sänkt bokmoms och ökat distributionsstöd,

22. att riksdagen ger regeringen i uppdrag att i enlighet med vad i motionen anförts tillsätta en parlamentarisk utredning som lägger upp ett handlingsprogram för svenska språket,

1998/99:Kr276 av Charlotta L Bjälkebring m.fl. (v) vari yrkas

9. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att samhället bör ansvara för att medborgarna får utbildning i IT och möjlighet att utnyttja tekniken via lokala medicentrum på folkbibliotek och skolor.

1998/99:Sk628 av Ewa Larsson m.fl. (mp) vari yrkas

3. att riksdagen begär att regeringen återkommer med förslag till hur samarbete mellan bokhandel, skola och folkbibliotek kan stimuleras.

1998/99:MJ257 av Ulf Björklund och Ulla-Britt Hagström (kd) vari yrkas

8. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om tidningen Samefolket.

Utskottet

I betänkande 1998/99:KrU8 Bibliotek, litteratur och kulturtidskrifter behandlade utskottet motioner om bl.a. biblioteks- och litteraturfrågor samt om svenska språket. Samtliga motioner hade väckts under allmänna motionstiden år 1998.

Under kammarbehandlingen den 28 april 1999 yrkades att ärendet skulle återremitteras till kulturutskottet för fortsatt beredning. Riksdagen beslutade

1999/2000:KrU2

Bibliotekslagen

I tre motionsyrkanden behandlas frågor som rör bibliotekslagen (1996:1596)¹. Ett av yrkandena syftar till att lagen skall avskaffas, medan de två övriga yrkandena innehåller förslag om ändringar av lagen.

Motionärerna bakom motion Kr254 (fp) föreslår att *bibliotekslagen skall avskaffas*. Motionärerna hänvisar främst till att det finns en risk att bibliotekslagen stimulerar kommunerna till minskad satsning på biblioteksverksamhet i enlighet med lagens minimikrav (yrkande 6).

Riksdagen beslutade hösten 1996 att med vissa ändringar anta förslaget till bibliotekslag i 1996 års kulturpolitiska proposition (prop. 1996/97:3, bet. 1996/97:KrU1, rskr. 1996/97:129). Lagen trädde i kraft den 1 januari 1997.

Utskottet erinrar om att ett av skälen till lagens tillkomst var de kraftiga besparingar som ägt rum i kommunerna och som hotade biblioteksbeståndet, bibliotekens medieinköp och öppethållandetider. I vissa kommuner hade förslag väckts om att införa avgifter på boklånen. Utskottet ansåg att det mot den bakgrunden var tillfredsställande att en lag skulle införas som angav vissa grundläggande principer för det svenska offentliga bibliotekssystemet och som markerade betydelsen av den verksamhet som bedrivs inom biblioteksväsendet. Utskottet underströk i sammanhanget särskilt betydelsen av att avgiftsfriheten för boklån skulle lagfästas.

Utskottet har inte funnit någon anledning att ändra sitt ställningstagande i denna fråga. Motionsyrkandet avstyrks därför.

Ett förslag i motion Kr275 (v) syftar till att en *regel om kvalitetssäkring skall införas i bibliotekslagen* och att kommunerna skall åläggas att upprätta handlingsplaner för folkbiblioteksverksamheten. Motionärerna bakom motionen erinrar om riksdagens tidigare ställningstagande i denna fråga och yrkar att regeringen skall få i uppdrag att snarast utarbeta förslag i detta hänseende (yrkande 18).

Som framgår av motionen har utskottet vid tidigare tillfällen, första gången hösten 1996, behandlat ett motionsförslag liknande det nu aktuella. Utskottet fann det naturligt att kommunerna utvärderar folk- och skolbibliotekens verksamhet i förhållande till uppsatta mål och uttalade bl.a. följande (bet. 1996/97:KrU1 s. 74).

Utskottet anser att det finns skäl som talar för att det i lagen skall finnas en bestämmelse som anger att huvudmännen skall göra upp planer för biblioteksverksamheten, i vilka redovisas olika kvalitetsbegrepp. Utskottet anser därför att regeringen ytterligare bör överväga denna fråga och – om regeringen kommer fram till att en lagreglering av frågan bör ske – förelägga riksdagen förslag till ändring av bibliotekslagen. Utskottet vill tillägga att regeringens överväganden bör ske med beaktande av principen om den kommunala självstyrelsen. En eventuell lagregel om huvudmännens planer bör således inte få en utformning som innebär en styrning av huvudmännens biblioteksverksamhet.

¹ Bibliotekslagen har omtryckts (1998:1249) med rätt lydelse av 7 §.

Riksdagen beslutade därefter att i enlighet med kulturutskottets förslag ge regeringen till känna vad utskottet anfört om översyn av bibliotekslagen i vad avser upprättande av planer för biblioteksverksamheten (rskr. 1996/97:129).

Inom Regeringskansliet pågår en översyn av bibliotekslagen. Enligt utskottets uppfattning bör detta översynsarbete inte föregripas. Yrkandet, som således redan är tillgodosett, avstyrks därför.

Eftersom många bibliotek tar ut avgifter för olika tjänster, t.ex. för böcker som måste beställas från andra bibliotek, anser motionärerna bakom motion Kr274 (mp) att det krävs en skärpning av bibliotekslagen, så att *avgiftsfria lån* kan garanteras. Ett alternativ till lagändring vore – menar motionärerna – att höja anslaget till regional biblioteksverksamhet (yrkande 31).

Utskottet konstaterar att en skärpning av bibliotekslagen i enlighet med motionsyrkandet skulle innebära att kommunerna får stå för tillkommande kostnader, vilka i detta fall främst torde avse kostnader för porto.

Utskottet, som under 1997/98 års riksmöte avstyrkte ett yrkande liknande det nu aktuella, erinrar om att bibliotekslagen stadgar att allmänheten avgiftsfritt får låna litteratur för viss tid på folkbiblioteken (bet. 1997/98:KrU3). Bestämmelsen hindrar inte att ersättning tas ut för kostnader för fotokopiering, porto och andra liknande tjänster. Inte heller hindrar den att en avgift tas ut i de fall låntagare inte inom avtalad tid lämnar tillbaka det som de har lånat (3 §).

Vidare erinrar utskottet – liksom under 1997/98 års riksmöte – om att det i den i kulturpropositionen intagna författningskommentaren till lagen anförs att den mest grundläggande bestämmelsen i lagen är att boklån skall vara avgiftsfria samt att bestämmelsen enbart tar sikte på litteratur. Informations-sökning i databaser m.m. regleras inte i lagen. Folkbiblioteken får kompensera sig för vissa kostnader trots att de har samband med boklån. Enligt författningskommentaren torde undantagen vara ganska självskrivna, men de har för att undvika missförstånd ändå angivits i lagen. Med andra liknande tjänster avses t.ex. en avgift som biblioteket tvingas betala för att få låna en bok från ett utländskt bibliotek (prop. 1996/97:3 s. 207).

Utskottet kan inte finna att det finns skäl för riksdagen att begära en ändring av bibliotekslagen i enlighet med motionärernas förslag.

Motionsförslagets alternativ till en lagändring, nämligen att det statliga regionala biblioteksstödet skall ökas, innebär att staten skall tillskjuta medel för att täcka portokostnaderna. Enligt utskottets uppfattning får en eventuell uppräknings av det regionala biblioteksanslaget vägas mot andra behov i framtida budgetprövning.

Utskottet är inte berett att ta något initiativ med anledning av motion Kr274 (mp) yrkande 31, som därmed avstyrks.

Frågor om informationsteknik

Som bakgrund till utskottets behandling av tre motionsyrkanden om informationstekniken (IT) på kulturområdet, främst på biblioteken, refereras här kortfattat vissa delar av regeringens skrivelse 1998/99:2 Informationssamhället inför 2000-talet, vilken behandlats av trafikutskottet (bet.

1998/99:TU4). I skrivelsen lämnas en utförlig redogörelse för den nationella IT-strategin och de initiativ som regeringen tagit med stöd av det av riksdagen år 1996 godkända handlingsprogrammet för informationsteknik. Bl.a. anges att en huvudinriktning för den nationella IT-strategin är att stimulera medborgarna att använda informationstekniken. Vidare skall en marknads- mässig utveckling av nät, tillämpningar och informationssystem samt valfri- het för användarna förenas med politiskt fastställda mål och riktlinjer för hur samhällets kommunikations- och informationssystem skall fungera. Målet är att alla skall ha lika möjligheter att använda informationsteknik som ett me- del för ökad kunskap, demokrati och rättvisa (skr. s. 4).

Några av de åtgärder som vidtagits inom ramen för det statliga handlings- programmet för IT har betydelse för utskottets behandling av nu aktuella motionsyrkanden och refereras därför i korthet. Uppgifterna är i huvudsak hämtade från nyss nämnda skrivelse.

På *utbildningsområdet* kan nämnas den satsning om 1,49 miljarder kronor som görs under åren 1999–2001 på IT i skolan och som omfattar förskole- klassen, den obligatoriska skolan samt gymnasieskolan. Vidare kan nämnas att ett stort antal studenter och anställda vid universitet och högskolor är anslutna till det svenska universitetsdatornätet SUNET (Swedish University Computer Network), vilket innebär att de kan söka forskningsrapporter och litteraturreferenser, söka i databaser, delta i distansundervisning m.m. Då det gäller vuxenutbildning görs satsningar på en ny statlig myndighet, nämligen ett utvecklingscentrum för distansutbildning baserad på modern informat- ionsteknik som skall etableras i Härnösand. Utbildningsanordnare skall kunna vända sig till centrumet för att få stöd och hjälp i samband med sina projekt. Centrumet skall även kunna ha egen produktion av generellt an- vändbara IT-läromedel.

Genom beslut av riksdagen hösten 1996 har huvudbiblioteken i alla kom- muner i Sverige, länsbiblioteken samt läns museerna erbjudits en avgiftsfri tvåårig anslutning till det svenska universitetsdatornätet, SUNET (prop. 1996/97:100 utg.omr. 16, bet. 1996/97:UbU1, rskr. 1996/97:100). Anslutna institutioner har genom SUNET tillgång till Internet. Satsningen har bety- delse ur både *kultur- och utbildningsperspektiv*.

En mer renodlad *kultursatsning* utgörs av Kulturnät Sverige som – i enlig- het med förslag från Kulturnät Sverige-utredningens betänkande Inför ett svenskt kulturnät (SOU 1996:110) – drivs i projektform fram till årtusende- skiftet med ekonomiskt stöd från Stiftelsen för Kunskaps- och Kompetensut- veckling, Stiftelsen Framtidens kultur och Riksbankens Jubileumsfond. Projektets främsta syfte är att med hjälp av informationsteknik öka tillgäng- ligheten till svensk kultur.

En särskild satsning på att utveckla ny teknik i syfte att öka tillgänglighet- en till kulturutbudet och det gemensamma kulturarvet görs under åren 1998– 2000. Satsningen som aviserades i proposition 1997/98:62 Regional tillväxt – för arbete och välfärd uppgår till sammanlagt 30 miljoner kronor. Statens kulturråd, som fördelar medlen, skall vid bidragsfördelningen verka för att samspelet mellan teknikutveckling och möten med det levande kulturutbudet lyfts fram. Projekt med god lokal förankring, som bedöms ge långsiktiga

effekter och som syftar till utveckling av modern informationsteknik och förbättrad kommunikation, bör prioriteras.

Utöver SUNET-satsningen och Kulturnät Sverige bör nämnas att även andra åtgärder har vidtagits för att tillgängliggöra kulturarvet och underlätta kulturarvsinstitutionernas utnyttjande av informationsteknik. Ett exempel härpå är den s.k. Sesam-satsningen som bl.a. inneburit att åtskilliga svenska museer digitalt kunnat registrera sina samlingar. Ett annat exempel är det s.k. Kulturarvs-IT-projektet, som påbörjas innevarande år och som även det är en arbetsmarknadspolitisk satsning. Projektet kommer bl.a. att inriktas på att göra fotografier, arkivmaterial m.m. tillgängliga genom digital registrering, inläsning och bearbetning.

På *medieområdet* kan nämnas de satsningar som riksdagen efter förslag från regeringen har beslutat om då det gäller digital marksänd TV och digitala ljudradiosändningar.

Ett yrkande i motion Kr256 (m) syftar till att riksdagen skall ge regeringen till känna att *den tekniska utvecklingen kommer att innebära nya möjligheter för kultur och medier*. Som exempel nämns den ökade friheten i etern som ger oss möjlighet att välja i ett ständigt växande utbud. Denna utveckling kommer enligt motionärerna att fortsätta och måste leda till förändringar av den svenska mediepolitiken. Vidare anføres att IT på kulturområdet ger dramatiska möjligheter att utveckla nya arbetsformer och öka tillgängligheten till kulturarvet. Motionärerna finner det anmärkningsvärt att regeringen i budgetpropositionen för år 1999 inte följt upp den i 1998 års vårproposition aviserade satsningen på IT inom kulturområdet. Vidare framhålls i motionen bibliotekens roll för att bredda IT-användningen under de närmaste åren (yrkande 2).

Utskottet konstaterar att regeringen inom ramen för den nationella IT-politiken visat sig vara väl medveten om de frågor som tas upp i motionen, vilket bl.a. framgår av den redovisning av utvecklingen på IT-området som årligen lämnas till riksdagen. Av den i det föregående lämnade redovisningen av regeringens skrivelse 1998/99:2 Informationssamhället inför 2000-talet framgår även att en rad åtgärder vidtagits från statens sida på kultur- och medieområdena. Reformerna inom området måste dock ske i den takt som det statsfinansiella läget och de av riksdagen godkända utgiftsramarna tillåter.

Enligt utskottets uppfattning är det i detta sammanhang angeläget att understryka att den nationella IT-strategin – så som den återgivits i trafikutskottets betänkande med anledning av ovan nämnda regeringsskrivelse – syftar till att stimulera användningen av informationsteknik på ett sätt som befrämjar kreativitet, tillväxt och sysselsättning. Statsmakternas roll är att vara katalysator och pådrivare och att underlätta utvecklingen genom att anpassa regelverket till de nya förutsättningarna. I statsmakternas roll ingår dessutom att genom olika åtgärder försöka förhindra att IT-utvecklingen skapar nya klyftor i samhället. De nuvarande klyftorna bör i stället överbryggas (bet. 1998/99:TU4 s. 8).

Då det gäller motionärernas påpekande om att regeringen inte fullföljt den i 1998 års vårproposition aviserade satsningen på IT inom kulturområdet erinrar utskottet om att regeringen i budgetpropositionen för år 1999 anmält

att satsningen skjutits upp till år 2000, då ett särskilt treårigt stöd till IT-utveckling inom kulturområdet beräknas bli inrättat.

Det finns i sammanhanget även anledning att påminna om de s.k. ABM-institutionernas (arkiv-, biblioteks- och museiinstitutionernas) eget ansvar, inom givna ekonomiska ramar, för samordning, utveckling, rådgivning, utbildning, information etc.

Med hänvisning till det anförda avstyrker utskottet motion Kr256 (m) yrkande 2.

I motion Kr276 (v) behandlas frågan om *medborgarnas tillgång till informationstekniken*. Samhället bör enligt motionen ansvara för att medborgarna dels skall få utbildning i informationsteknik, dels få möjlighet att utnyttja tekniken via lokala mediecentrum och på bibliotek och i skolor (yrkande 9).

Utskottet kan – då det gäller den del av yrkandet som rör statens ansvar för medborgarnas IT-utbildning – konstatera att stora insatser görs från statens sida i detta hänseende, vilket redovisats i inledningen till detta avsnitt. Motionsförslaget är således i detta hänseende i allt väsentligt redan tillgodosett.

Då det gäller den andra delen av yrkandet, dvs. medborgarnas möjligheter att utnyttja tekniken via folkbibliotek och skolor, vill utskottet anföra följande.

Bibliotekslagen (1996:1596) stadgar att folkbiblioteken skall verka för att databaserad information görs tillgänglig för alla medborgare (2 §). Vidare skall folk- och skolbiblioteken ägna särskild uppmärksamhet åt barn och ungdomar genom att erbjuda böcker, informationsteknik och andra medier anpassade till deras behov för att främja språkutveckling och stimulera till läsning (9 §).

Den ovan nämnda satsningen på att erbjuda huvudbiblioteken i alla kommuner i Sverige och länsbiblioteken att under två år utan kostnad ansluta sig till SUNET och därmed också till Internet gjordes med tanke på att biblioteken har en central roll i informationsförsörjningen i samhället. Medborgarna kan härigenom oavsett var de bor få tillgång till effektiv datakommunikation för studieändamål och allmän informationssökning. Utskottet har inhämtat att hittills endast ett sextiototal kommuner har antagit erbjudandet för sitt biblioteks räkning. Erbjudandet fortsätter att gälla fram till november 1999 för de kommuner som ännu inte bestämt sig för en anslutning.

I den mån motionsyrkandet även syftar till att samhälleliga satsningar skall göras på att utveckla s.k. lärcentrum hänvisar utskottet till Distansutbildningskommitténs betänkande Flexibel utbildning på distans (SOU 1998:84). Av betänkandet framgår att ett stort antal kommuner har byggt upp s.k. lärcentrum, vilka fungerar som stöddepunkter för de distansstuderande i kommunen. Huvudsyftet har ofta varit att ge invånarna i kommunen möjlighet att på hemmaplan bedriva högskolestudier, men kompletterande motiv har varit att erbjuda möjligheter till yrkesutbildning och även utbildning i allmänna ämnen. En del lärcentrum är placerade i skolor, andra i bibliotek. Några lärcentrum finns i egna lokaler. I flertalet fall är kommunerna huvudmän för verksamheten. Enligt kommittén bör kommunerna fortsätta att bygga ut denna verksamhet. Betänkandet har remitterats. Beredning av ärendet pågår inom Regeringskansliet.

Enligt utskottets uppfattning bör motionsförslaget i väsentlig utsträckning kunna bli tillgodosett även i den del som avser medborgarnas möjlighet att utnyttja tekniken vid lokala lärcentrum och på bibliotek och i skolor.

Med hänvisning till det anförda är utskottet inte berett att föreslå riksdagen att vidta någon åtgärd med anledning av motionsyrkandet, som därmed avstyrks.

Det *svenska och nordiska biblioteksnätverket* bör byggas ut till ett europeiskt nätverk för kunskapsinhämtning, föreslår motionärerna bakom motion Kr275 (v), yrkande 19.

Utskottet har i det föregående redovisat de möjligheter som erbjudits folkbiblioteken i Sverige att under två år gratis ansluta sig till SUNET. De bibliotek som har tillgång till SUNET har också tillgång till SUNET:s nordiska motsvarighet, NORDUNET, och till Internet. Således finns möjligheten för biblioteksväsendet att redan nu ingå i ett globalt elektroniskt nätverk. Som också redovisats i det föregående har hittills endast ett sextiototal folkbibliotek anslutit sig till SUNET. Enligt utskottets uppfattning skulle det givetvis vara glädjande om erbjudandet kunde accepteras av betydligt fler kommuner, som därigenom visar sin vilja att ta ekonomiskt ansvar för anslutningen efter de två första åren. Det ankommer emellertid på kommunerna att själva avgöra hur den lokala IT-strategin skall utformas.

Enligt utskottets uppfattning är det självklart att det vid sidan om det elektroniska nätverket måste finnas ett mänskligt nätverk, bestående av fackfolk med gemensamt intresse av att främja utvecklingen av kunskapsinhämtningen på bibliotek. Utskottet förutsätter att det arbete som bedrivs inom den internationella bibliotekssammanslutningen IFLA (International Federation of Library Associations) har en sådan inriktning.

Enligt utskottets uppfattning är motionsyrkandet i allt väsentligt tillgodosett, varför det avstyrks.

Samarbete mellan bokhandeln, skolan och folkbiblioteken

I motion Sk628 (mp) föreslås att regeringen skall lägga fram förslag till riksdagen om hur *samarbete mellan de lokala bokhandlarna, skolan och folkbiblioteken* – med Norge som förebild – skall kunna stimuleras (yrkande 3). Många kommuner i Sverige har minskat sina inköp i bokhandeln till förmån för direktinköp från förlag eller inköp via en läromedelscentral. I Norge måste kommunerna köpa läromedel genom sin lokala bokhandel, anför det. Vidare – påpekar motionärerna – har Norge inte någon bokmoms.

Utskottet avstyrkte vid 1997/98 års riksmöte ett motionsyrkande liknande det nu aktuella med följande motivering.

Utskottet erinrar om den grundlagsfästa principen om kommunal självstyrelse och om att kommunernas befogenheter regleras av kommunallagen (1991:900), lagen om offentlig upphandling (1992:1528) och konkurrenslagen (1993:20). Utskottet är inte berett att i strid med de grundläggande principerna i de nämnda lagarna förorda lagändringar i syfte att styra kommunernas läromedelsinköp. Utskottet vill emellertid framhålla följande. Lagen om offentlig upphandling ger ett utrymme för kommunerna att även ta hänsyn till andra faktorer än priset (se 1 kap. 22 §). Självfallet är det viktigt att

kommunerna, då de tar fram upphandlingsunderlag, överväger behovet och önskvärdheten av bl.a. kvalificerad service och lagerhållning. Om sådana krav ställs, har den lokala bokhandeln i många fall goda möjligheter att hävda sig vid avgörandet av upphandlingsärendet (bet. 1997/98:KrU15 s. 9).

Utskottet intar alltså samma ståndpunkt.

Det bör tilläggas att frågor om bokmoms ingår i skatteutskottets beredningsområde. I ett följande avsnitt i detta betänkande kommer utskottet dock att beröra bokmomsfrågan.

Med hänvisning till det anförda föreslår utskottet att riksdagen avslår motion Sk628 (mp) yrkande 3.

Litteraturstödsfrågor

Riksdagen beslutade under 1997/98 års riksmöte att det statliga utgivningsstödet skulle kompletteras med ett *distributionsstöd*. De förlag som erhållit statligt stöd för sin utgivning blir därmed skyldiga att åta sig att tillhandahålla ett visst antal exemplar av varje utgivningsstödd titel för distribution till folkbibliotek och bokhandel. Förlagen kompenseras för distributionen inom ramen för utgivningsstödet med 50 % av förlagsnettopriset. Varje kommun erhåller ett exemplar av varje utgivningsstödd titel. Likaledes kan 100 bokhandlar få var sitt exemplar av de utgivningsstödda titlarna. Sammanlagt fördelas ca 270 000 volymer gratis till kommunerna och de 100 bokhandlarna (prop. 1997/98:86, bet. 1997/98:KrU15, rskr. 1997/98:240). Medel för distributionsstödet har anvisats fr.o.m. år 1999 under anslaget C 2 Litteraturstöd (prop. 1998/99:1 utg.omr. 17, bet. 1998/99:KrU1, rskr. 1998/99:55).

Motionärerna bakom motion Kr275 (v) är i och för sig positiva till att utgivningsstödet kompletterats med ett distributionsstöd men anser att stödet är otillräckligt. Vidare saknar de förslag till åtgärder då det gäller spridning av nordisk litteratur och stöd till en nordisk bokkatalog. Slutligen, menar motionärerna, bör riksdagens beslut om distributionsstöd ställas mot effekten av en eventuellt sänkt moms på allmänlitteratur (yrkande 20).

Utskottet erinrar om att distributionsstödet för de utgivningsstödda titlarna infördes först den 1 januari 1999 och således tillämpats endast nio månader. Utskottet som under 1997/98 års riksmöte avstyrkte ett yrkande av innehåll liknande det nu aktuella intar alltså samma ståndpunkt. Det innebär att utskottet utgår från att stödformen – efter att den har varit i kraft en tid – kommer att utvärderas och att regeringen, om den finner det nödvändigt, kommer att föreslå riksdagen eventuella ändringar av stödvillkoren. Vidare innebär ställningstagandet att utskottet inte är berett att förorda att övriga nordiska länders bokutgivning skall omfattas av det svenska distributionsstödet. Det kan nämnas att det inom ramen för det nordiska samarbetet finns en stödordning för att främja en ökad utgivning av värdefull nordisk litteratur i översättning i andra nordiska länder. En särskild stödordning för att främja nordiskt samarbete på folkbiblioteksområdet finns också. Utskottet är inte heller berett att ta initiativ till en jämförelse mellan det nu inrättade distributionsstödet och de effekter som kan förväntas om momsen på böcker skulle sänkas. (Jfr bet. 1997/98:KrU15 s. 6.)

Vidare erinras om att Kulturrådet i 1999 års regleringsbrev har fått regeringens uppdrag att fr.o.m. innevarande budgetår följa utvecklingen på litteratur- och tidskriftsområdet genom att utveckla, framställa och presentera statistik. Utskottet uttalade vid 1997/98 års riksmöte i ovan nämnda betänkande, bet. 1997/98:KrU15, att det råder osäkerhet om storleken på statens inkomster av momsen på böcker och kulturtidskrifter. Utskottet utgick från att det statistikuppdrag som Kulturrådet skulle få skulle innebära att statistiken för den totala försäljningen av böcker och kulturtidskrifter blir tillförlitlig och att en tydlig bild därmed kan ges av statens inkomster av moms på detta område. Utskottet har inhämtat att Kulturrådet påbörjat uppdraget. En lägesrapport om uppläggningsarbetet har nyligen lämnats till regeringen.

Med hänvisning till det anförda avstyrks motion Kr275 (v) yrkande 20 således.

Utskottet vill tillägga att motionsförslag som syftar till minskad bokmoms behandlades av skatteutskottet under våren 1999. Skatteutskottet konstaterade att en minskad moms på böcker skulle innebära ett bortfall av skatteinkomster. Storleken på ett sådant bortfall bör – menade skatteutskottet – närmare studeras inom ramen för de skattesamtal som förs mellan regeringen och övriga politiska partier. Skatteutskottet ansåg det därför inte vara lämpligt att ta ställning till frågan innan resultatet av samtalen föreligger (bet. 1998/99:SkU12 s. 10).

Förslaget i motion Kr238 (fp) syftar till att *projektet att ge ut Min första bibel på sydsamiska* skall förverkligas och att det sydsamiska kulturutbudet för barn och ungdom skall säkras.

Då det gäller förslaget om utgivning av Min första bibel erinrar utskottet om att Statens kulturråd prövar frågor om och fördelar stöd till utgivning av bl.a. litteratur på minoritets- och invandrarspråk enligt förordningen (1998:1469) om statligt litteraturstöd. Bidrag kan även sökas hos Sametinget, som enligt sametingslagen (1992:1433) fördelar medel som via statsbudgeten anslås till samisk kultur. Sametinget fördelar även medel till samisk kultur från Samefonden.

Vidare erinrar utskottet om att Minoritetsspråkskommittén i betänkandet Steg mot en minoritetspolitik (SOU 1997:192) föreslagit att åtgärder skall vidtas för att statliga stöd som i olika former utgår till litteratur och olika slag av kultur skall utformas så att litteratur och annat material samt andra kulturyttringar på samiska, finska och romani chib och den kultur som hänger samman med språken får en tillräcklig andel av de statliga stöd som i dag utgår till olika slag av kulturell verksamhet. Regeringen har i proposition 1998/99:143 Nationella minoriteter i Sverige gjort bedömningen att de nationella minoriteterna – däribland samerna – särskilt bör beaktas vid fördelningen av de statliga stöden till litteratur och kulturtidskrifter samt till övrig kulturverksamhet. I propositionen aviseras en viss höjning av stöden för dessa ändamål fr.o.m. år 2000 (prop. s. 63). Propositionen kommer att beredas av konstitutionsutskottet under hösten 1999.

Med hänvisning till det anförda avstyrks motion Kr238 (fp).

Förslaget i motion MJ257 (kd) syftar till att tidningen Samefolket skall få presstöd och att reglerna för kulturtidskriftsstödet skall ändras så att tidskrifter på samiska, finska och romani chib särskilt beaktas när bidrag beviljas (yrkande 8).

Utskottet erinrar om att frågor om det statliga presstödet bereds inom konstitutionsutskottet. Här kan dock nämnas att Samefolket är en månadstidning och att presstöd därför inte med gällande regelverk kan utgå till tidningen. Enligt uppgift finns vissa planer på att införa en tätare utgivning av tidningen. Det ankommer på Presstödsnämnden att avgöra om tidningen under sådana omständigheter skulle kunna erhålla presstöd.

Det kan tilläggas att regeringen i den i det föregående nämnda propositionen om nationella minoriteter i Sverige (prop. 1998/99:143) understryker vikten av att dagstidningar på bl.a. samiska skall ges tillräckligt stöd. Nuvarande presstödsregler uppfyller detta krav sägs det i propositionen (prop. s. 69).

Med hänvisning till det anförda avstyrks motionsyrkandet.

Parlamentarisk utredning om handlingsprogram för svenska språket

Motionärerna bakom motion Kr275 (v) erinrar om det förslag till handlingsprogram för att främja svenska språket som Svenska språknämnden har utarbetat på regeringens uppdrag. Enligt motionärerna är det av avgörande betydelse att ett handlingsprogram för att främja svenska språket får en bra utformning. Motionärerna anser nämligen att en utarmning av svenska språket breder ut sig i samhället, främst bland ungdomar men även bland vuxna som bor i områden med mycket hög andel invånare med utländsk bakgrund och i andra socialt utsatta områden. Språkutarmningen utgör ett socialt och ett demokratiskt problem, anför motionärerna, som vill ha ett handlingsprogram för svenska språket som tydligt vänder sig till både myndigheter och aktuella medborgargrupper. Handlingsprogrammet skulle kunna genomföras i Svenska språknämndens regi i samarbete med andra aktörer i samhället. Förslaget i motionen syftar till att en parlamentarisk utredning skall tillsättas för att utarbeta förslag till ett handlingsprogram för att främja svenska språket (yrkande 22).

Utskottet har under senare år vid olika tillfällen utförligt behandlat frågor om främjande av svenska språket, bl.a. under 1997/98 års riksmöte. Utskottet har bl.a. uttalat att det talade och skrivna språket är den främsta kulturbäraren och utgör en av de viktigaste förutsättningarna för människans kulturella identitet. Utskottet har också understrukit betydelsen av att svenska språket vårdas och att dess ställning stärks. Vidare har utskottet framhållit att det är språkvårdens uppgift att kunna ge besked om vad som kan anses vara gällande språknormer, att ge förslag till nya ord och uttryck som passar in i det svenska språksystemet och att minska de språkliga hindren mellan samhällsgrupper. Utskottet har konstaterat att det är språkvårdens uppgift att följa språkets utveckling och att språkvården i vårt alltmer internationaliserade

svenska samhälle står inför stora utmaningar. Skolans roll i språkutvecklingen och språkvården har starkt understrukits av utskottet liksom lärarutbildningens betydelse härför. (Jfr bet. 1997/98:KrU5 s. 2–3.)

Som framgår av motionen har Svenska språknämnden på regeringens uppdrag utarbetat ett förslag till handlingsprogram för att främja svenska språket. Programförslaget överlämnades i mars 1998 till regeringen.

Språknämnden framhåller bl.a. att språkvården i Sverige alltid har gått en mellanväg mellan centraliserad språkstyrning och fullkomligt fri tävlan mellan olika uttryckssätt och språkarter, vilket är en rimlig balansgång i ett litet autonomt land där en demokratisk syn på nationalspråket råder. Men, säger Språknämnden, förhållanden kan ändras. Svenska språket har i dag en undanskymd plats i svensk lag, vilket inte anses vara förvånande eftersom svenskans ställning länge varit så självklar. Nu är emellertid världen en annan och de tidigare nationalspråkens ställning är inte lika självklar. Det är därför rimligt, menar Språknämnden, att svenska språkets ställning stadfästs i lag som huvudspråk i Sverige. Språknämnden formulerar sin ståndpunkt på följande sätt:

Svenska skall fortsätta att vara det samhällsbärande språket utan inskränkningar i Sverige samt ett officiellt språk i EU. Svenska skall vara ett komplett språk i Sverige.

Kravet på svenskan som samhällsbärande språk utan inskränkningar i Sverige bör specificeras för situation efter situation med hänsyn till tal och skrift, i utbildning, i regeringens och riksdagens arbete, inom myndigheter och mellan myndigheter och medborgare, i rättsväsendet. Inte minst i förhållande till den europeiska unionen gäller det att ha en klar språkpolitisk linje. Detta mål är viktigt för att upprätthålla ett demokratiskt samhälle där alla har möjlighet att delta i de gemensamma angelägenheterna. Målet bidrar också till att stärka svenskans roll som symbolisk tillgång och bärare av nationell identitet.

Kravet på svenska som samhällsbärande språk måste kombineras med möjligheter för alla samhällsmedlemmar att lära sig det språket, särskilt de som har ett annat modersmål. Dessutom måste generösa utbildningsmöjligheter kombineras med tolk- och översättarservice i olika sammanhang. Detta följer av det demokratiska kravet att alla medborgare skall kunna delta i diskussion och beslut om gemensamma angelägenheter.

Vidare föreslår Språknämnden en rad enskilda åtgärder. Bl.a. kan följande nämnas.

- Det bör garanteras att svenskan förblir ett officiellt språk i EU.
- Språket i grundskola och gymnasium skall normalt vara svenska och ett godkänt avgångsbetyg i svenska skall innebära att eleven väl behärskar svenska språket i tal och skrift. Fullgod behärskning av svenska bör också vara ett behörighetskrav för fast anställda lärare. Om en skola inför s.k. bilingval undervisning skall den kunna garantera att elevernas förmåga att på svenska i tal och skrift behandla ämnesstoffet inte eftersätts. Undervisningen i svenska som andraspråk skall ges nödvändiga resurser och det skall garanteras att undervisningen bedrivs av lärare med full kompetens inom detta ämne.

- TV- och radiokanaler bör i samband med koncessionsgivning åläggas se till att en tillräcklig andel svenskspråkiga program ingår i programutbudet liksom att översättningstexter håller godtagbar kvalitet. Journalistutbildningen i svenska bör stärkas. Språkvården bör ges ökade möjligheter att snabbt nå ut till de inflytelserika språkanvändarna. Det är angeläget att samarbetsgrupper bildas med syfte att ge impulser till förbättrad språkvård i enskilda företag eller i grupper av företag.
- De datorprogram som ger språkstöd skall kontinuerligt granskas av språkvården. Multimedieprogram för skolbruk skall normalt vara översatta till svenska.
- Samtidigt med olika riktade satsningar måste den språkvård som vänder sig till allmänheten stärkas. Det är viktigt att svenskarnas känsla och intresse för det egna språket stimuleras.

Utöver vad som sagts i Språknämndens rapport om svenska språket i EU kan nämnas att svenska språkets ställning inom EU varje år berörs i regeringens verksamhetsberättelse till riksdagen om Europeiska unionen. I regeringens skrivelse 1998/99:60 Berättelse om verksamheten i Europeiska unionen under 1998 redovisades bl.a. att det förekommer brister när det gäller tolkning till det svenska språket samt att svenska språkets ställning som ett av de officiella språken är av stor betydelse för Sverige. I sitt betänkande över skrivelsen konstaterade utrikesutskottet att ett stort antal åtgärder för att stärka det svenska språkets ställning inom EU:s institutioner vidtagits (bet. 1998/99:UU10).

I budgetpropositionen för år 1999 anförde regeringen att Språknämndens rapport påvisar en oroande tendens som skulle kunna leda till att svenska språkets ställning på sikt försvagas. Det finns därför – menar regeringen – anledning att med utgångspunkt i nämndens förslag gå vidare i arbetet med att främja svenska språket.

Utskottet vill med anledning av den nu aktuella motionen än en gång understryka att den talade och skrivna svenskan är vår främsta kulturbärare och utgör en av de viktigaste förutsättningarna för vår kulturella identitet. Självklart är det av största vikt att språket vårdas och att dess ställning stärks. Det är därför glädjande att Språknämnden på regeringens uppdrag utarbetat ett förslag för att främja det svenska språket. Av den i det föregående lämnade redovisningen av förslaget framgår att det spänner över flera samhällssektorer och att åtgärder för att främja språket bör sättas in på flera områden. Utskottet har noterat att frågan på senare tid i ökad utsträckning även aktualiserats och debatterats i nyhetsmedier, tidskrifter m.m.

Utskottet konstaterar att ansträngningar görs inom olika samhällssektorer – t.ex. på kulturens, utbildningens och integrationens områden – för att till dem som bor i landet förmedla känsla för och kunskaper i svenska språket och därmed bl.a. skapa delaktighet i samhället. Likväl har utskottet i enlighet med vad som anförs i den nu aktuella motionen, Kr275 (v), funnit att det finns fog för att ytterligare betona de demokratiska aspekterna då det gäller individernas tillgång till svenska språket och möjligheter att tillägna sig svenskan. I likhet med motionärerna anser utskottet att det kan finnas risk för språkutarmning hos delar av befolkningen. Det har t.ex. hävdats att en torftighet i språket breder ut sig bland eleverna i skolan på ett sätt som inte står i överensstämmelse med de riktlinjer som angivits i läroplanen om att varje

elev skall utveckla ett rikt och nyanserat språk. I regeringens proposition 1998/99:115 På ungdomars villkor redovisas att mellan 5 000 och 10 000 elever lämnar grundskolan varje år utan att kunna läsa och skriva tillräckligt bra för att kunna klara ett aktivt samhällsliv (prop. s. 17). En försvagning av svenska språkets ställning i samhället skulle strida mot de av riksdagen antagna kulturpolitiska målen som bl.a. syftar till att värna yttrandefriheten och att skapa reella förutsättningar för alla att använda den. En sådan språkutarmning kan – menar utskottet – efter hand komma att resultera i ett demokratiskt problem, där vissa individer ställs eller själva ställer sig utanför samhället. Mot denna bakgrund anser utskottet att motåtgärder bör vidtas. Förmågan att behärska det svenska språket är nämligen av central betydelse för alla individer i det svenska samhället och särskilt för dem som på grund av sin språkliga eller sociala bakgrund eller på grund av funktionella språkhandikapp (t.ex. dyslexi) inte behärskar det svenska språket tillräckligt väl. Språket är ett hjälpmedel för människor att få inflytande över den egna tillvaron och över samhället i stort samtidigt som det är en källa till kunskap och glädje.

Utskottet har från olika, här antydda perspektiv på språket – nämligen dels ett mer traditionellt s.k. kulturarvsperspektiv, dels ett demokratiperspektiv – funnit att en parlamentarisk språkpolitisk utredning om främjande av det svenska språket bör tillsättas av regeringen. Utskottet förordar att denna parlamentariska utredning får i uppgift att med utgångspunkt bl.a. i Språknämndens förslag och de undersökningar, kartläggningar m.m. som utredningen initierar föreslå ett handlingsprogram som dels syftar till att främja svenska språkets ställning, dels syftar till att alla i Sverige – oavsett språklig och social bakgrund – utifrån sina förutsättningar skall ges likvärdiga möjligheter att tillägna sig svenska språket. Vidare bör de nationella kulturpolitiska målen utgöra en plattform för kommitténs arbete. Som anförs i motionen bör programmet vända sig både till myndigheter och andra aktörer i samhället och till olika medborgargrupper.

Utredningsarbetet skall vara förutsättningslöst.

Utredningen bör som angivits ovan vara parlamentarisk. Mot bakgrund av att utredningens arbete i enlighet med motionen bl.a. skall utgå från Språknämndens förslag kommer flera samhällssektorer att beröras. Det är därför angeläget att expertis från olika områden bistår utredningen. Självfallet bör även språkvården vara företräd i arbetet.

Vad utskottet sålunda anfört bör riksdagen med bifall till motion Kr275 (v) yrkande 22 som sin mening ge regeringen till känna.

Utskottet hemställer

1. beträffande *avskaffande av bibliotekslagen*
att riksdagen avslår motion 1998/99:Kr254 yrkande 6,
res. 1 (m, c, fp)
2. beträffande *en regel om kvalitetssäkring i bibliotekslagen*
att riksdagen avslår motion 1998/99:Kr275 yrkande 18,
3. beträffande *avgiftsfria lån*
att riksdagen avslår motion 1998/99:Kr274 yrkande 31,
4. beträffande *den tekniska utvecklingens möjligheter för kultur och medier*
att riksdagen avslår motion 1998/99:Kr256 yrkande 2,
5. beträffande *medborgarnas tillgång till informationstekniken*
att riksdagen avslår motion 1998/99:Kr276 yrkande 9,
6. beträffande *det svenska och nordiska biblioteksnätverket*
att riksdagen avslår motion 1998/99:Kr275 yrkande 19,
7. beträffande *samarbete mellan de lokala bokhandlarna, skolan och folkbiblioteken*
att riksdagen avslår motion 1998/99:Sk628 yrkande 3,
res. 2 (mp)
8. beträffande *distributionsstöd*
att riksdagen avslår motion 1998/99:Kr275 yrkande 20,
res. 3 (v)
9. beträffande *projektet Min första bibel på sydsamiska*
att riksdagen avslår motion 1998/99:Kr238,
res. 4 (fp)
10. beträffande *fråga om kulturtidskriftsstöd m.m.*
att riksdagen avslår motion 1998/99:MJ257 yrkande 8,
res. 5 (kd, mp)
11. beträffande *en parlamentarisk utredning om handlingsprogram för svenska språket*
att riksdagen med bifall till motion 1998/99:Kr275 yrkande 22 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anför.

Stockholm den 21 september 1999

På kulturutskottets vägnar

Inger Davidson

I beslutet har deltagit: Inger Davidson (kd), Åke Gustavsson (s), Elisabeth Fleetwood (m), Agneta Ringman (s), Annika Nilsson (s), Charlotta L Bjälkebring (v), Lennart Fridén (m), Eva Arvidsson (s), Jan Backman (m), Paavo Vallius (s), Lars Wegendal (s), Peter Pedersen (v), Ewa Larsson (mp), Birgitta Sellén (c), Lennart Kollmats (fp), Roy Hansson (m) och Gunilla Tjernberg (kd).

1. Avskaffande av bibliotekslagen (mom. 1)

Elisabeth Fleetwood (m), Lennart Fridén (m), Jan Backman (m), Birgitta Sellén (c), Lennart Kollmats (fp) och Roy Hansson (m) anser

dels att den del av utskottets yttrande under rubriken Bibliotekslagen som börjar med "Utskottet erinrar" och slutar med "avstyrks därför" bort ha följande lydelse:

Utskottet konstaterar att bibliotekslagen som funnits i drygt två år i stort sett är till intet förpliktande för kommunerna. Som framhålls i motion Kr254 (fp) finns det dessutom stor risk för att lagen får den effekten att kommunerna inskränker sina satsningar på biblioteksverksamhet till den miniminivå som lagen anger. Utskottet kan inte finna att det finns något skäl till att bibehålla en verkninglös lag som dessutom strider mot principen om kommunal självstyrelse. Bibliotekslagen bör således upphävas och utskottet tillstyrka bifall till motion Kr254 (fp) yrkande 6.

dels att utskottets hemställan under 1 bort ha följande lydelse:

1. beträffande *avskaffande av bibliotekslagen*
att riksdagen med bifall till motion 1998/99:Kr254 yrkande 6 antar följande lagförslag

Lag om upphävande av bibliotekslagen (1996:1596)

Härigenom föreskrivs att bibliotekslagen (1996:1596) skall upphöra att gälla vid utgången av december månad 1999.

2. Samarbete mellan de lokala bokhandlarna, skolan och folkbiblioteken (mom. 7)

Ewa Larsson (mp) anser

dels att den del av utskottets yttrande under rubriken Samarbete mellan bokhandeln, skolan och folkbiblioteken som börjar med "Utskottet avstyrkte" och slutar med "yrkande 3" bort ha följande lydelse:

Utskottet anser i likhet med motionärerna bakom motion Sk628 (mp) att åtgärder bör vidtas för att stödja den lokala bokhandeln. Regeringen bör överväga vilka insatser som behöver göras och därefter snarast återkomma till riksdagen med förslag till åtgärder i denna fråga.

Vad utskottet sålunda anfört bör riksdagen med bifall till motion Sk628 (mp) yrkande 3 som sin mening ge regeringen till känna.

dels att utskottets hemställan under 7 bort ha följande lydelse:

7. beträffande *samarbete mellan de lokala bokhandlarna, skolan och folkbiblioteken*
att riksdagen med bifall till motion 1998/99:Sk628 yrkande 3 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

Charlotta L Bjälkebring och Peter Pedersen (båda v) anser

dels att den del av utskottets yttrande under rubriken Litteraturstödsfrågor som börjar med ”Utskottet erinrar” och slutar med ”yrkande 20 således” bort ha följande lydelse:

I likhet med motionärerna bakom motion Kr275 (v) anser utskottet att det är angeläget att antalet volymer som skall distribueras till folkbiblioteken utökas väsentligt. Vidare är det med tanke på den nordiska gemenskapen viktigt att regeringen – som föreslås i samma motion – lämnar förslag till hur ett stöd skall utformas dels för distribution av nordisk litteratur, dels för en katalog över nordisk litteratur.

Utskottet anser också liksom motionärerna bakom motion Kr275 (v) att regeringen skall göra en jämförelse mellan effekterna av det nyligen införda distributionsstödet och de effekter som kan förväntas om mervärdesskatten på böcker skulle sänkas.

Regeringen bör – i enlighet med vad utskottet här har anfört – presentera förslag för riksdagen med det snaraste.

Vad utskottet sålunda anfört bör riksdagen med bifall till motion Kr275 (v) yrkande 20 som sin mening ge regeringen till känna.

dels att utskottets hemställan under 8 bort ha följande lydelse:

8. beträffande *distributionsstöd*

att riksdagen med bifall till motion 1998/99:Kr275 yrkande 20 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

4. Projektet Min första bibel på sydsamiska (mom. 9)

Lennart Kollmats (fp) anser

dels att den del av utskottets yttrande under rubriken Litteraturstödsfrågor som börjar med ”Då det gäller” och slutar med ”motion Kr238 (fp)” bort ha följande lydelse:

I likhet med motionären bakom motion Kr238 (fp) anser utskottet att det är angeläget att säkra det sydsamiska kulturutbudet för barn och ungdomar. Det är därför glädjande att regeringen nu lämnat förslag till riksdagen som innebär kommande satsningar på bl.a. samisk kultur. Vidare anser utskottet att det är angeläget att projektet Min första bibel på sydsamiska kan förverkligas.

Regeringen bör därför snarast presentera förslag för riksdagen som innebär att ett särskilt belopp beräknas inom ramen för anslaget Litteraturstöd för utgivning av Min första bibel på sydsamiska.

Vad utskottet således anfört bör riksdagen med bifall till motion Kr238 (fp) som sin mening ge regeringen till känna.

dels att utskottets hemställan under 9 bort ha följande lydelse:

9. beträffande *projektet Min första bibel på sydsamiska*

att riksdagen med anledning av motion 1998/99:Kr238 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

Inger Davidson (kd), Ewa Larsson (mp) och Gunilla Tjernberg (kd) anser

dels att den del av utskottets yttrande som under rubriken Fråga om kulturtidskriftsstöd m.m. som börjar med "Utskottet erinrar" och slutar med "avstyrks motionsyrkandet" bort ha följande lydelse:

I enlighet med vad som anförs i motion MJ257 (kd) anser utskottet att tidningen Samefolket bör ha statligt presstöd. Regeringen bör snarast lämna förslag till riksdagen härom.

Vidare bör regeringen lämna förslag till riksdagen som innebär att reglerna om statligt stöd till kulturtidskrifter utformas så att stöd till tidskrifter på samiska, finska och romani chib särskilt beaktas när bidrag beviljas.

Vad utskottet sålunda anfört bör riksdagen med bifall till motion MJ257 (kd) yrkande 8 som sin mening ge regeringen till känna.

dels att utskottets hemställan under 10 bort ha följande lydelse:

10. beträffande *fråga om kulturtidskriftsstöd m.m.*

att riksdagen med bifall till motion 1998/99: MJ257 yrkande 8 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

Särskilda yttranden

1. Avgiftsfria lån (mom. 3)

Ewa Larsson (mp) anför:

Bibliotekslagen tillåter folkbiblioteken att ta ut avgifter från den enskilde låntagaren för att bl.a. täcka portokostnader i samband med bokbeställningar. Jag har valt att inte reservera mig till förmån för Miljöpartiets motion Kr274 yrkande 31, vari en lagändring krävs för att förbjuda sådana avgifter. Jag vill dock påpeka att det råder stor osäkerhet om hur portokostnaderna fördelar sig över landet mellan olika bibliotek och om det i detta hänseende råder orättvisa mellan bibliotek belägna i glesbygd respektive mer tätbebyggda områden.

2. Distributionsstöd (mom. 8)

Inger Davidson och Gunilla Tjernberg (båda kd) anför:

Vi erinrar om att vi i vår motion Kr272 (kd) uttalade att all litteratur så snart som möjligt bör undantas från moms. Som ett första steg i detta hänseende föreslog vi att undantaget skulle gälla barnböcker, en reform som vi beräknade skulle kosta 60 miljoner kronor (yrkande 7). Vi föreslog också att regeringen skulle tillsätta en utredning som skulle få till uppgift att göra en översyn av möjligheten att sänka eller helt avskaffa momsen på böcker (yrkande 8). Skatteutskottet har under våren 1999 avstyrkt våra förslag i betänkande 1998/99:SkU12. Våra synpunkter utvecklas i reservation 5 i betänkandet.

Ewa Larsson (mp) anför:

Jag erinrar om att Miljöpartiet i olika sammanhang under innevarande riksmöte har uttalat sig för en fullständig avveckling av momsen på alla böcker. Våra förslag i motionerna Sk628 (yrkande 1) och Kr272 (yrkandena 7 och 8) har avstyrkts av skatteutskottet i betänkande 1998/99:SkU12.

Sammanfattning.....	1
Motionerna	1
Utskottet	2
Bibliotekslagen	3
Frågor om informationsteknik	4
Samarbete mellan bokhandeln, skolan och folkbiblioteken	8
Litteraturstödsfrågor	9
Fråga om kulturtidskriftsstöd m.m.	11
Parlamentarisk utredning om handlingsprogram för svenska språket.....	11
Hemställan	15
Reservationer.....	16
1. Avskaffande av bibliotekslagen (mom. 1), (m, c, fp).....	16
2. Samarbete mellan de lokala bokhandlarna, skolan och folkbiblioteken (mom. 7), (mp).....	16
3. Distributionsstöd (mom. 8), (v).....	17
4. Projektet Min första bibel på sydsamiska (mom. 9), (fp).....	17
5. Fråga om kulturtidskriftsstöd m.m. (mom. 10), (kd, mp).....	18
Särskilda yttranden	18
1. Avgiftsfria lån (mom. 3), (mp).....	18
2. Distributionsstöd (mom. 8), (kd).....	18
3. Distributionsstöd (mom. 8), (mp).....	19